

Blauwverven en -drukken

AMBACHT HERLEEFT IN OST-FRIESLAND

Door het gebruik van moderne productiemethoden gaat ambachtelijke kennis vaak jammerlijk verloren. Mirja Wark ontmoette in Ost-Friesland echter een man die veel waarde hecht aan de traditionele manier van het historische blauwverven en -drukken. In de werkplaats van Georg Stark aan de Kattrepel in Jever worden verlorene gewaande technieken weer nieuw leven in geblazen.

Iemand bont en blauw slaan:

iemand erg slaan.

Een blauwkous:

spottend voor een geleerde vrouw.



Een bedrukte zijden sjaal is aan de kroon bevestigd boven de blauwkuip.



De sjaal komt net uit het bad en is nog groen van kleur.



Nog een minuut later is de stof helemaal donkerblauw verkleurd en het motief in drukpap is niet meer te zien. Wassen verwijdert de drukpap en dan komt het motief in wit op een blauwe ondergrond tevoorschijn.

In de hoek van de werkplaats staat een drie meter diep vat met een doorsnee van ongeveer één meter, deels in de grond verzonken. Er zit een donkere vloeistof in, met daarop violetten bellen in een laagje dat metaalachtig glanst. Boven het vat hangt aan een zogenaamde kroon een lap stof waarop groenige patronen zijn te zien.

De kroon bestaat uit een metalen ring met haken waartussen de lap zigzag is opgespannen. Onder aan de stof hangen loden bolletjes. Met een lier laat een man deze kroon langzaam zakken totdat de witte doek de donkere vloeistof

raakt. Langzaam verdwijnt het geheel onder het oppervlak. Enkele minuten later draait de man de lier in tegengestelde richting en rijst de kroon omhoog. Het eerst zo witte doek is nu geel. Terwijl de vloeistof uit het doek druipt, wordt de kleur zienderogen groener

Blauw reden:
liegen.

en dan zelfs blauw. Dit wondertje geschiedt dagelijks in de werkplaats van Georg Stark aan de Kattrepel in Jever, Ost-Friesland.

Oude traditie

Georg Stark is blauwdrukker van beroep. Het blauwverven met indigo is tegenwoordig zijn dagelijkse arbeid. Dat is niet altijd zo geweest. Ooit studeerde hij geschiedenis en werkte in de fijnmetaal. Op een bepaald moment kwam hij in contact met de oude techniek van het blauwdrukken. Het fascineerde hem zo grenzeloos dat hij een zeer gedegen onderzoek begon. Anders dan de naam doet vermoeden gaat het bij blauwdrukken om het bedrukken van stoffen met reserveringspasta. Na het aanbrengen van de pap worden de stoffen blauw geverfd. Na het uitwassen van de pap blijven de motieven in wit op een blauwe achtergrond zichtbaar. In Jever was de laatste van de drie blauwdrukwerkplaatsen al in het begin van de 20ste eeuw verdwenen. Georg besloot de oude tradi-

